

METSÄSTYSKOIRAT

ENGLANNIN SETTERI

BEAGLE

ENGLANNIN SPRINGERSPANIELI

KAIKKI ALKOI SUDESTA!

SUOMENAJOKOIRA

HARMAA NORJANHIRVIKOIRA

Suomen riistakeskus 2013

SUDESTA KOIRAKSI

- koiran kanta-isä on susi
- ihmisen ja suden yhteiselo alkoi kymmeniä tuhansia vuosia sitten
- arvellaan, että sudet seurailivat ihmisiä ja löysivät jätteitä ja haaskoja ja jossain vaiheessa ihmiset ottivat suden pentuja elätiksi: kehittyi **KESY KOTISUSI**
- kesyyntyneet eläimet varoittivat ihmisyhteisöä ja osallistuivat myös metsästykseen
- koira ja susi risteytyvät keskenään: koirarodut ovat suden alalajeja

MIKSI SUDESTA TULI IHMISTÄ PALVELEVA KOIRA?

ITÄSIPERIANLAIKA

- susi ja koira ovat laumaeläimiä ja laumassa on arvojärjestys
- LAUMAN JOHTAJA määrää mitä tehdään
- kasvava koira hakee lauman johtajan hyväksyntää ja se ohjaa koiran toimintaa = HELPPO KOULUTTAA
- ihminen oppi hyödyntämään kesyn suden ominaisuuksia: ajoa, hiipimistä, jäljittämistä, kantamista...

KOIRARODUT

- VALINTA on johtanut ROTUIHIN: niitä pentuja ja yksilöitä suosittiin, jotka toimivat parhaiten yhteistyössä ihmisen kanssa
- erilaisissa olosuhteissa tarvittiin eri tavoin toimivia koiria: eloon jäi nopein tai kestävin, paksu - tai ohutturkkisin, hyvin jäljittävä tai saalista kantava yksilö, pienin tai suurin = alkoi ROTUJEN JALOSTUS
- metsästyskoirarotuja Suomessa on nykyään noin 100

ERI TAVOIN RIISTALLA TYÖSKENTELEVIÄ KOIRIA

- riistaa haukkuen ajavat koirat (ajokoirat)
- riistan paikalleen haukulla pysäyttävät koirat (pystykorvat)
- piiloutuneen riistan ylösajavat (ns. hallittu ajovietti) ja noutavat koirat (noutajat, spanielit)
- piiloutuneen riistan seisonnalla (vaanimista) paikallistavat koirat (seisovat kanakoirat)
- riistan kiinni juoksevat nopeat koirat (vinttikoirat)
- luolissa työskentelevät koirat (mäyräkoirat, pienet terrierit)
- haavoittunutta eläintä jäljittävät koirat (opetettuna hyvin monet rodut)
- **VAIKKA RODUT OVAT ERIKOISTUNEET, MONILLA KOIRILLA TAIPUMUKSIA LÄHES KAIKKEEN: KOULUTUS, OHJAUS, OPETUS RATKAISEE KOIRAN TAVAN TOIMIA!!!**

AJAVAT KOIRAT

SUOMEN AJOKOIRA

- Etsii ja ajaa riistaa
- metsästäjä kuulee haukun ja ennakoi riistan kulkureitit
- esim. jänikset, kettu
- jotkut koirat ajavat nopeasti ilmavainulla, toiset nuuhkivat maan jälki jäljeltä ja etenevät hitaasti
- kymmeniä erityyppisiä - ja kokoisia rotuja, yleensä luppakorvaisia koiria (Suomen ajokoira, dreeveri, beagle ..)

HAUKKUVAT, PYSÄYTTÄVÄT KOIRAT

- ilmavainuisia etsijöitä, jotka haukulla ilmaisevat paikallaan olevan riistan
- sopivat metsäkanalintujen, hirven, nädän tai karhun metsästykseseen
- metsästäjä yrittää päästä hiipien haukulle
- pääosin pystykorvaisia, hyvin itsenäisiä koirarotuja (suomen ja pohjan pystykorvat, laikat...)

RIISTAN YLÖSAJAVAT JA NOUTAVAT KOIRAT

- etsivät tarkalla haulla piiloutuneen riistan ja ajavat sen liikkeelle
- kun saalis on kaadettu, etsivät sen ja tuovat isännälleen
- yhteistyön sujuminen vaatii paljon koulutusta
- riistana sorsat, kanalinnut, jänikset, myös hirvieläimiä
- rotuja lähinnä erilaiset noutajat ja spanielit

SEISOVAT KOIRAT

KARKEAKARVAINEN SAKSANSEISOJA

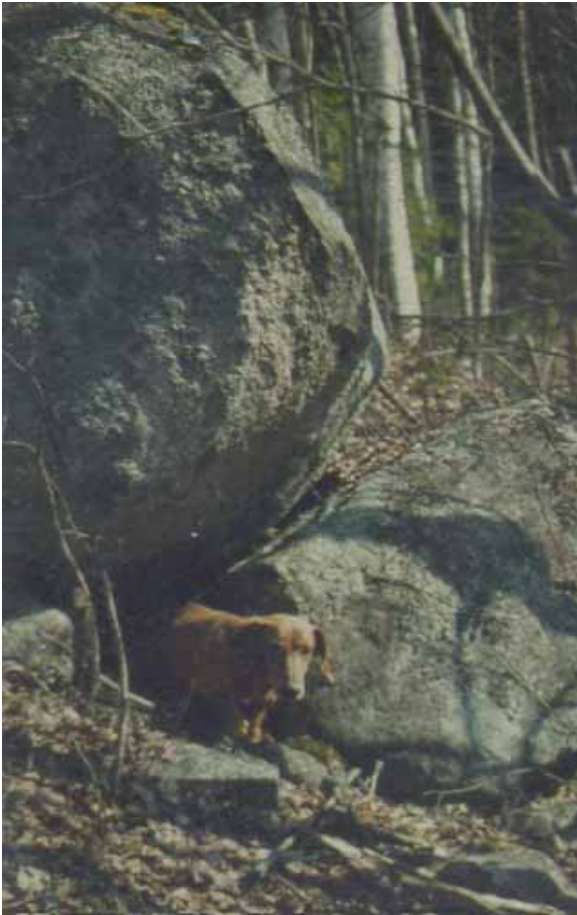

POINTTERI

- hakevat kuviomaisesti ja riistan vainuttuaan hiipivät ja seisovat
- riistan ajaa liikkeelle joko metsästäjä tai koira - mutta hallitusti
- jäljittävät ja noutavat kaadetun riistan
- riistana pelto- ja metsäkanalinnut, jänikset
- vaativat määrätietoista tottelevaisuuskoulutusta

LUOLAKOIRAT

- Kooltaan pieniä, mutta rohkeita koiria
- työntyvät ahtaisiin luoliin ajaen riistan joko pois luolasta tai ahdistavat sen paikalleen ja ilmaisevat haukulla
- käytetään kettujen, supikoirien ym. pienpetojen metsästyksessä
- rotuja: mäyräkoirat, pienet terrierit

HAAVOITTUNEEN ELÄIMEN JÄLJITTÄMINEN

- Koira jäljittää valjaissa joko kolarissa tai metsästyksessä haavoittuneen riistaeläimen
- tehtävään voidaan opettaa monia rotuja, mutta rauhalliset, maavainuiset koirat parhaita
- liikenteen lisääntyessä muodostunut tärkeäksi tehtäväksi
- jäljitetään pääasiassa hirvieläimiä, mutta myös suurpetoja

METSÄSTYSKOIRAN KOULUTUS JA KASVATUS

- Metsästyskoira on perheenjäsen, mutta ei ”lauman” johtaja
- PERUSOPETUS: oma paikka, ei- sana ja luokse tulo käskystä - palkitsemalla ja kehumalla
- koiran peruskuntoa pidetään yllä läpi vuoden
- koiran saatava sopivasti virikkeitä, jahtikokemuksia ja lepoa

METSÄSTYSKOIRAN KOULUTUS JA KASVATUS

- itsenäisesti toimivien metsästyskoirien (mm. ajavat koirat) täytyy saada paljon metsästyskokemusta
- ihmisen välittömässä ohjauksessa toimivat (noutajat ja seisojat) koirat vaativat perusteellisen tottelevaisuuskoulutuksen
- koiran ja ohjaajan välinen luottamus välttämätön metsästyksen onnistumiseksi

KOIRAN HOITO JA RAVINTO

- pakollisia rokotuksia (penikkatauti, rabies)
- huolehdittava kynsien leikkaus, turkin harjaus ... hoidossa rotukohtaisia eroja - kun husky nukkuu lumessa, pointeri haluaa uunin kylkeen
- koira on lihansyöjä, ravinnon oltava laadukasta
- erityisesti jahdin päätteeksi koira huollettava: lepo, ruoka ja "kuntotarkastus".

METSÄSTYSKOIRAKOKEET JA KOIRANÄYTTELYT

- koiranäyttelyt ja koirakokeet palvelevat koirien jalostusta
- löydetään parhaat yksilöt jatkamaan sukua ja näin rodun taso pysyy hyvänä
- jalostuspohja oltava kuitenkin laaja, jotta perimä ei kapeutuisi - vältetään perinnöllisiä sairauksia
- kasvanut kilpailutoiminta tuonut mukanaan myös ongelmia - bisnes ”sokaisee”

KOIRAHARRASTAJIEN JÄRJESTÖT

- SUOMEN KENNELLIITTO on koiranomistajien valtakunnallinen keskusjärjestö: vastaa koirien rekisteröinnistä, julkaisee harrastajalehteä = KOIRAMME -lehti
- aluetasolla toimivat kennelpiirit, jotka hoitavat esim. näyttelyjärjestelyjä ja koirakoetoimintalupia
- roduittain tai roturyhmittäin toimivat omat rotujärjestöt tai yhdistykset, joilla on omat rotulehdet
- rotujärjestöt vastaavat rodun kehittamisestä, jalostuksesta, koesääntöjen laatimisesta jne.

KOIRAN OMISTAJAN VASTUUT JA VELVOLLISUUDET

- koiran omistaja vastaa aina koiransa teoista
- koiraa pitoa koskevat tärkeimmät säädökset ovat metsästyslain 8. luvussa (51§-55§) ja eläinsuojelulaissa ja -asetuksessa
- koiraa on hoidettava hyvin. Sen liikuntatarpeesta, ravinnon ja veden saamisesta on huolehdittava
- pääsääntöisesti koiraa on pidettävä kiinni (erityisesti taajamissa): poikkeuksia mm. oma piha, laillinen metsästys tai koulutus ja esimerkiksi työtehtävä
- metsästyskoiran omistaja voi toimia metsästyksessä koiransa kanssa apuna, vaikka hänellä ei olisi metsästyskorttia suoritettuna

